

Verksamhetsberättelse

NBV-förbundet
2025

NYKTERHETSRORELSENS
BILDNINGSVERSAMHET

Innehållsförteckning

Inledning	4
Om oss	4
Vår vision	4
Statens mål och syfte	5
Året som gått	5
Folkbildningsverksamhet.....	5
Nyckeltal 2025	6
Verksamhetsåtagandet	6
Huvudmannorganisationen	7
Narkotikapolitiskt Center, NPC.....	7
Kulturplanen – en del av profilområdet kulturliv	8
Trygg och säker barnverksamhet	8
Särskilda satsningar	9
Kampanj: SCHABRAKET	9
Musik – The Band Games	9
Arenor och mötesplatser	9
Verksamhetsutvecklingsprocessen – stärkt struktur och digitalt stöd.....	10
Folkbildningslabbet – innovation inom digital folkbildning.....	11
Tre arbetsområden – förbundets måluppfyllelse	12
Tre arbetsområden – regionernas måluppfyllelse	15
Globala målen i Agenda 2030	16
Kvalitetsarbete	16
Omorganisation	17
Medlemsorganisationer	18
Samarbetsorganisationer	19
Övriga betydande samarbeten	19
Slutord	20

Inledning

Om oss

Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet, NBV, är ett partipolitiskt obundet och religiöst neutralt studieförbund med över 130 års erfarenhet av folkbildning. Vårt uppdrag vilar på våra medlemsorganisationers värdegrund och idéer.

Verksamheten möjliggörs genom tusentals ideella cirkelledare och föreningsfunktionärer samt genom stöd från stat, regioner och kommuner. NBV finns över hela landet och folkbildningens omfattning varierar utifrån lokala behov och förutsättningar.

Om dokumentet

Verksamhetsberättelsen är en skriftlig beskrivning av hur arbetet och verksamheten svarat upp gentemot det uppdrag som NBV:s huvudmän (medlemsorganisationer) gett till sitt studieförbund under 2025. Dokumentet tar avstamp i styrdokumentet *Mål och inriktning 2023–2025* och redovisar resultat kopplade till de tre arbetsområdena:

- Befriande möten (demokrati)
- Bildning (bildning)
- Klartänkt Sverige (nykterhet)

Eftersom 2025 är ett övergångsår redovisas även hur verksamheten relaterar till de fyra nya profilmrådena: nykterhet, inkludering, demokrati & föreningsliv samt kulturliv.

Som alltid är det omöjligt att återge all verksamhet i detalj. I detta dokument presenteras ett urval som tydliggör resultat, betydelse och effekter av det folkbildningsarbete som NBV genomfört under året.

Vår vision

”Befriande möten som bildar ett klartänkt Sverige.”

NBV vill ge varje individ möjlighet att göra sin egen bildningsresa. Våra verksamheter bygger på frivillighet, delaktighet och ett lärande utan krav på prestation eller betyg. Vi skapar mötesplatser där människor kan mötas i ögonhöjd i trygga och inkluderande miljöer.

Visionen vilar på våra medlemsorganisationers grundläggande idéer och NBV:s arbetsområden bygger i sin tur på visionen.

Statens mål och syfte

Statens mål för folkbildningen är att alla ska ges möjlighet att öka sin kunskap och bildning tillsammans med andra för personlig utveckling och delaktighet i samhället.

Statsbidraget till folkbildningen ska bidra till att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

Året som gått

De omfattande neddragningarna i statsbidragen har fortsatt att påverka studieförbundens förutsättningar att bedriva verksamhet. Trots detta och trots NBV:s interna organisation, har NBV:s folkbildningsverksamhet ökat i alla delar jämfört med 2024.

Studiecirklar och kulturarrangemang har ökat med cirka 16 procent och annan folkbildning har ökat med 31 procent. Antalet unika deltagare har ökat med 14 procent. Detta innebär att NBV utvecklats starkare än studieförbunden totalt, där den samlade statistiken visar minskningar inom studiecirklar (-0,9%) och kulturprogram (-9,3%) men ökningarna inom annan folkbildning (+5,1%) och unika deltagare (+1,8%).

Folkbildningsverksamhet

Trots ekonomiska begränsningar har NBV under 2025 bedrivit en bred verksamhet över hela landet. Flera regioner har förstärkt sin närvaro lokalt och skapat nya samverkansytter. Kombinationen av ideella ledare, lokalt förankrat arbete och en mer flexibel arbetsorganisation har möjliggjort en fortsatt hög verksamhetstakt.

NBV:s folkbildning har under året i hög grad präglats av de fyra profilmrådena – nykterhet, demokrati & föreningsliv, inkludering och kulturliv. Detta har bidragit till ökad tydlighet både internt och externt, särskilt i dialogen med samarbetspartners och bidragsgivare.

Verksamheten har i allt större utsträckning fokuserat på att möta deltagarnas behov av gemenskap, bildning, digital delaktighet och livslångt lärande, vilket syns tydligt i både bredd och efterfrågan.

Nyckeltal 2025

Nyckeltal	Budget	Utfall
Andel verksamhet inom profilområdena	100 %	99 %
Antal ledare som grundutbildats under året	752	738
Antal studiecirklar	11 008	9 411
Antal studiecirklar i kursform	148	68
Antal annan folkbildning	3 729	3 439
Antal kulturprogram	14 392	13 683
Antal unika deltagare	28 258	36 509
Verksamhet i antal kommuner	239	243

Ökningarna inom unika deltagare, geografisk närvaro och annan folkbildning tyder på att NBV lyckats nå både nya målgrupper och fler platser, trots lägre resursnivå och personalomställningar.

Verksamhetsåtagandet

Implementeringen av NBV:s åtagande har under året genomförts med stort ansvarstagande och ett uthålligt arbete i hela organisationen. En mer systematisk och tydlig profilering av verksamheten mot de fyra profilområdena har varit ett av årets huvudfokus.

Under 2025 har:

- studiematerial och teman anpassats för att tydligare spegla profilområdena,
- 99 % av verksamheten rapporterats inom dessa områden,
- nya strategifunktioner etablerats för att stödja regionerna i profilarbetet, och
- satsningar genomförts för att stärka kvalitet, tydlighet och samhällsnytta.

Flera regioner har under året arbetat aktivt med att bredda sin målgruppsbas, förbättra processer för uppföljning och arbeta mer systematiskt med effekter och resultat. Regelbunden uppföljning har genomförts på lokal, regional och nationell nivå för att säkerställa riktning och kvalitet.

Huvudmannorganisationen

Huvudmannamötet genomfördes den 17–18 maj i Stockholm med deltagare från 16 medlemsorganisationer.

Lördagen inleddes med en huvudmannakonferens där Mulka Nisic presenterade sitt forskningsprojekt om kvinnors erfarenheter av stigma i samband med recovery, återhämtning efter beroende, i Sverige, Storbritannien och på Balkan. Presentationen varvades med gruppdiskussioner som gav deltagarna möjlighet att reflektera över forskningsresultaten ur ett folkbildningsperspektiv.

Konferensen avslutades med ett samtal om hur nykterhetsrörelsens folkrörelsekraft kan tas tillvara i arbetet för ett nyktrare samhälle. NBV redogjorde för de folkbildande resurser som studieförbundet kan erbjuda inom alkohol- och narkotikaområdet.

Under söndagen genomfördes huvudmannamötets förhandlingar, där en reviderad stadga utgjorde årets viktigaste beslutspunkt. Stadgeöversynen hade sin grund i ett uppdrag från det föregående huvudmannamötet och omfattade både den demokratiska organisationen och angränsande strukturfrågor. Förslaget antogs enhälligt.

Narkotikapolitiskt Center, NPC

Narkotikapolitiskt Center är ett nätverk och en tankesmedja som genom analys, debatt och folkbildning verkar för en human och restriktiv narkotikapolitik. Vid årets slut bestod nätverket av 14 medlemsorganisationer, där NBV är en av initiativtagarna. NPC leds av Peter Moilanen, anställd av NBV, och flera av NBV:s verksamhetsutvecklare är knutna till nätverket för att stärka den folkbildande verksamheten.

Under 2025 har NPC genomfört:

- **NPC Fördjupning** – en utbildningsserie riktad till civilsamhället, offentligt ställda och forskare.
- **System1** – en påverkansutbildning i samarbete med åtta organisationer inom ANTS fältet.
- **NPC Kunskap** – tio webinarier genomförda i samverkan med NBV.
- **Regionala konferenser och föreläsningar** – totalt närmare 40 föreläsningar med cirka 1600 deltagare.

Material som använts i verksamheten inkluderar 8 myter om cannabis, Narkotikasnack och Droghandboken. Under året togs det också fram ett nytt studiematerial till Håkan Franssons bok om förebyggande arbete för föräldrar. NPC har dessutom turnerat med flera utställningar, bland annat om återhämtning, recovery, efter beroende.

NPC medverkade vid Förebygg.nu i Göteborg och vid MR dagarna i Stockholm. Under året publicerades tre rapporter med fokus på Europa, mänskliga rättigheter och recovery. NPC:s publicistpris tilldelades Victor de Almeida för podden Dialogiskt och Sven Liljesson fick ett hedersomnämmande.

Sammantaget har NPC fortsatt att vara en central kunskapsbärare inom narkotikapolitiska frågor, både nationellt och regionalt.

Kulturplanen – en del av profilområdet kulturliv

Innehållet i NBV:s kulturplan har under 2025 integrerats i det löpande arbetet inom profilområdet kulturliv. NBV har fortsatt att utveckla en bred kulturverksamhet med uttrycksformer såsom bild och form, hantverk, film, foto, dans, cirkus, scenkonst, musik, litteratur och nya konstarter.

Genomförda satsningar 2025:

- **Teaterturnén ”Ett maskrosbarns försvarstal”** genomfördes i alla regioner i samarbete med Teater De Profundis.
- **Nationell cirkelledarutbildning steg 3**, med fokus på teater och musik, genomfördes på Stensunds folkhögskola.
- **Representation på ”Folk och Kultur”**, där NBV:s kulturstrateg projektledde kampanjen SCHABRAKET.
- **Mötesplats Kulturnätverket** genomfördes för verksamhetsutvecklare inom kulturområdet.
- **NBV:s kulturkarta** har underhållits och uppdaterats med en rikstäckande översikt över kulturcenter och lokaler.
- **Musikleken 2025** – ett musikquiz med tillhörande studiematerial.
- **Dokumentation av kulturverksamhet** har fortsatt, vilket gett starkare närvaro i sociala medier och på webben.
- **Nya studieplaner för bandverksamhet** har tagits fram.
- **Lansering av dramapodden ”Knarka”**, inklusive studiematerial och en utställning i samarbete med Våra Gårdar.
- **Minnesturné 30 år efter Srebrenica** med stöd av Riksteatern.
- **Digitala låtskrivarcamps** har fortsatt att locka nya deltagare.

NBV:s kulturverksamhet fortsätter att vara en viktig del av organisationens uppdrag att skapa tillgängliga kulturmiljöer, främja delaktighet och bidra till ett rikt kulturliv i hela landet. Kulturstrategen har fungerat som nationellt stöd för projekt i regionerna.

Trygg och säker barnverksamhet

NBV arbetar systematiskt för att skapa trygga miljöer för barn och unga. Alla cirkelledare som arbetar med barn ska uppvisa ett utdrag ur belastningsregistret och samtliga ska genomföra webbkursen Trygga Möten. Kursen är framtagen av Scouterna och anpassad för folkbildningen av NBV.

Kursen ger cirkelledare kunskap om barns rättigheter och om hur man ska agera om något inträffar. Den ger även möjlighet att reflektera över verksamhetsnära fallbeskrivningar. Detta arbete stärker NBV:s förebyggande insatser och säkerställer att barn och unga erbjuds trygga och respektfulla lärmiljöer.

Särskilda satsningar

Kampanj: SCHABRAKET

NBV deltog i samarbete med Våra Gårdar på det kulturpolitiska konventet Folk och Kultur i Eskilstuna. Installationen SCHABRAKET – ”möten som alla kan se men ingen kan höra” – fanns på plats där en stor mängd oväntade möten ägde rum, både inne i SCHABRAKET och utanför. På plats fanns också koreografen Robin Jonsson som bjöd på en interaktiv VR-upplevelse där rörelse var i fokus.

Besökarna kunde också ta del av musikprojektet ”De förbjudna melodierna” som leds av NBV Syd. Projektet förenar afghanska och svenska musiker i en unik musikfusion. Med afghanska melodier, som är förbjudna under dagens talibanstyre, skapas och framförs musik som symboliserar vikten av fri kultur.

Evenemanget gav NBV synlighet i ett kulturpolitiskt viktigt sammanhang och erbjöd möjligheter till nätverkande, omvärldsanalys och kulturpolitiska samtal. Under dagarna genomfördes även en chefskonferens.

Musik – The Band Games

NBV:s första nationella musiktävling, The Band Games, genomfördes under våren. Fler-talet band deltog med egenskriven musik, och vinnaren fick möjlighet att spela in en skiva i NBV:s regi. Tävlingen har bidragit till att stärka NBV:s musikinriktade folkbildning och skapat nya arenor för unga musiker.

Arenor och mötesplatser

Bokmässan i Göteborg, 25 – 28 september

NBV deltog på Bokmässan som i år hade tema Kärlek och lust samt Dramatik. Närvarade gjorde rektor, chefer och förbundets strateger. Under mässtagarna bedrevs kontaktskapande samtal, nätverkande och omvärldsbevakning. Ett viktigt perspektiv under NBV:s närvaro var att skapa förutsättningar inför 2026 års Bokmessa som har tema Folkbildning.

Almedalen, 23 - 27 juni

NBV medverkade under Almedalsveckan genom omvärldsbevakning, deltagande på seminarier och nätverkande. Medarbetare från förbundskansliet fanns på plats och bidrog till NBV:s representation.

Enheten Utveckling & Påverkan deltog i ett panelsamtal arrangerat av Forum och Volontärbyrån under rubriken ”Från likes till långsiktighet”. Panelsamtalet belyste hur ideellt engagemang allt oftare formas av identitet och livsstil.

Verksamhetsutvecklingsprocessen – stärkt struktur och digitalt stöd

Arbetet med att utveckla verksamhetsutvecklingsprocessen har pågått under perioden 2023–2025, med målet att stärka verksamhetsutvecklarnas förutsättningar att arbeta mer proaktivt i skapandet av ny verksamhet. Under 2025 har arbetet slutförts och implementerats fullt ut i hela organisationen.

Samtliga regioner arbetar nu utifrån en gemensam process för verksamhetsutveckling, med stöd av ett vidareutvecklat CRM-system. Det digitala stödet är en integrerad del av verksamhetsutvecklarnas vardag och möjliggör mer strukturerad planering, systematisk uppföljning samt effektivare hantering av kontakter och verksamhetsstarter. Samtidigt har administrativa processer förenklats, och ett mer enhetligt arbetssätt stärker stödet till både medarbetare och chefer.

Den nya verksamhetsutvecklingsprocessen har bidragit till bättre överblick över processer, ökad transparens i aktiviteter, minskat personberoende och mindre dubbelarbete. Den har även stärkt chefsstöd, uppföljning och styrning samt förbättrat kommunikationsstödet

Utifrån de slutsatser och rekommendationer som arbetet genererat har ytterligare utvecklingsinsatser genomförts under 2025. En ny hemsida har tagits fram för att skapa ett mer sammanhållet, användarvänligt och konverteringsdrivande digitalt fönster mot våra målgrupper. Parallellt har ett nytt system för digital kommunikation implementerats, vilket möjliggör en mer strukturerad och datadriven extern dialog i linje med ambitionen att stärka kopplingen mellan kommunikation och verksamhetsutveckling.

Ny hemsida – ett stärkt digitalt fönster mot omvärlden

Under 2025 har vi lanserat en ny hemsida för NBV. Arbetet är en naturlig del av den fleråriga satsningen på att stärka vår verksamhetsutveckling och skapa bättre digitala stödstrukturer i organisationen. När vi har utvecklat våra interna arbetssätt och system har det också blivit tydligt att vårt digitala ansikte utåt behöver spegla samma tydlighet, struktur och ambition.

Den nya webbplatsen är framtagen för att vara mer användarvänlig, tillgänglig och relevant för våra målgrupper. Det ska vara enkelt att förstå vad NBV är, vad vi erbjuder och hur man kan starta eller delta i verksamhet tillsammans med oss. På så sätt knyts webbplatsen direkt till vårt uppsökande arbete och vår gemensamma verksamhetsutveckling.

Webben är inte ett färdigt projekt utan en plattform för löpande utveckling. Vi kommer kontinuerligt att följa upp, analysera och anpassa innehåll, struktur och funktion utifrån våra målgruppers behov, förändringar i omvärlden och NBV:s behov. Genom att arbeta mer datadrivet och samordnat stärker vi både vårt varumärke och våra möjligheter att nå fler människor och skapa mer folkbildningsverksamhet.

Gemensam AI-utveckling för folkbildningens framtid

Under året har NBV varit en aktiv part i utvecklingen av Saia, Studieförbundens AI-app. Initiativet är ett gemensamt utvecklingsarbete mellan NBV, Sensus, Studieförbundet Vuxenskolan, Medborgarskolan och Bilda, med finansiering och stöd från Folkbildningsrådet.

En första version av Saia lanserades under året och gjordes tillgänglig för medarbetare. Detta innebar ett viktigt steg från pilotfas till faktisk verksamhetsanvändning. Nästa version, med utökad funktionalitet för analys, textproduktion, kunskapsstöd och verksamhetsutveckling, lanseras våren 2026.

Satsningen stärker folkbildningens långsiktiga kapacitet genom att:

- utveckla ett tryggt och verksamhetsanpassat AI verktyg.
- ge medarbetare, förtroendevalda och ledare verktyg för planering och metodutveckling.
- bidra till ökad delaktighet i den tekniska utvecklingen.

NBV:s engagemang i Saia är en del av förbundets strategiska inriktning att förena digital utvecklingskraft med folkbildningens värderingar och pedagogik.

Folkbildningslabbet – innovation inom digital folkbildning

Folkbildningslabbet har fortsatt att vara en viktig del av NBV:s arbete med digital pedagogik och folkbildning. Vi har arbetat med att utforska och testa olika digitala verktyg och plattformar för att se hur de kan stärka och utveckla vår verksamhet.

NBV har beviljats stöd från Folkbildningsrådet för att ytterligare stärka och utveckla digitala möjligheter under 2025 och 2026. Inom ramen för detta har NBV påbörjat arbetet med att ta fram en digital bildningsplattform. Där ska deltagare och cirkelledare kunna kommunicera med varandra samt genomföra studiecirkel och annan bildningsverksamhet. Vi vill att plattformen ska fungera som en väg in och göra folkbildningen tillgänglig för fler.

Under 2025 inledde vi arbetet med att expandera folkbildningslabbet runt om i Sverige. I labben använder vi VR, AI och annan digital teknik som kreativa verktyg. Under 2026 fortsätter vi satsningen genom att etablera ytterligare tio folkbildningslabbet runt om i landet.

Tre arbetsområden – förbundets måluppfyllelse

Befriande möten

Förbundets mål fram till och med 2025: NBV är genom lokal närvaro redo och startklara för de målgrupper som ännu inte hittat till folkbildningen, där vi bäst behövs genom lokal närvaro. Vi fångar upp behov, intressen och idéer oavsett geografisk plats, digitalt rum eller kulturellt ursprung.

Aktivitet: Vara aktiv i det offentliga rummet och vara där de bästa aktörerna finns.

Resultat 2025: NBV har även detta år varit en aktiv del av det offentliga rummet genom kampanjen Schabrakat samt deltagande i Almedalsveckan och Folk och Kultur.

NBV har också representerat och samverkat i flera sammanhang. Exempel är Stockholms läns bildningsförbunds etik- och kvalitetskonferens, referensgruppsmöten med ViMåstePrata, dialoger med Lyssnare utan gränser/We are Sweden och Hej Främling samt samarbete med Järva Hub kring ökat ungt engagemang.

Ett särskilt arbete har påbörjats tillsammans med Järva Hub och IOGT-Spånga inom ett Arvsfondsprojekt. Syftet är att stärka unga vuxnas väg in i föreningslivet. En handbok och ett gemensamt studiematerial lanseras i maj 2026.

Aktivitet: Skapa nytt nyckeltal avseende antal möten med människor för att mäta demokrati.

Resultat 2025: Nyckeltalet, som speglar metoden ”ett oväntat möte”, har lett till tusentals möten i NBV:s regi under året.

En nationell demokratisatsning har initierats och pågår till september 2026. Den utgår från studiematerialet Jag röstar – för demokratin. Materialet har uppdaterats, metodutvecklats och översatts till arabiska, somaliska, dari, pashto och tigrinja. Detta för att säkerställa långsiktig hållbarhet och tillgänglighet.

Arbetet har även omfattat kompetensutveckling för demokratiambassadörerna, återuppstart av demokratinätverket och interna utbildningspass. Planering av en nationell valfrukost 2026 inom ViMåstePrata har också genomförts.

En demokratisamling med 20 medarbetare har genomförts. Fokus låg på värdebaserat ledarskap, inkludering och organisering inför valåret. En demokrativerktyglåda har påbörjats. Den samlar material och metoder och ska underlätta regional implementering inför 2026.

Bildar

Förbundets mål fram till och med 2025: NBV tillvaratar medlemsorganisationernas värderingar, kunskap och erfarenheter, som en resurs och som en stark samhällskraft. NBV drar nytta av nykterhetsrörelsens ursprung som ett försprång i samhällsbygget för ett jämlikt hållbart samhälle.

Aktivitet: Skapa en nationell karta över våra kulturcenter.

Resultat 2025: En digital kulturkarta över NBV:s kulturcenter har lanserats.

Kulturcenter är en del av föreningslivets infrastruktur. Arbetet med att stärka föreningslivet och dess utveckling har fortsatt under året. Det har skett genom studiecirk- lar och föreläsningar i föreningskunskap, inspirationskvällar samt stöd i styrelseut- veckling, mötesteknik och organisationskunskap. Kulturcenter och mötesplatser har också synliggjorts för politiker och bidragsgivare.

Aktivitet: Fånga upp aktuella strömningar och problem i samhället inom medlemsor- ganisationernas intresseområden.

Resultat 2025: Dialogmöten har genomförts med flera medlems- och samarbetsorga- nisationer, däribland BHSKF, BHKRF, BHRF, BIS, Blå Bandet, SBU och BEMUF. Syftet har varit att fånga aktuella intressen. Särskilt fokus har lagts på de bosniska medlemsorga- nisationerna inför det dubbla valåret i Sverige och Bosnien.

Dialoger har förts kring gemensamma demokratiinsatser, minnesdagar och studie- material. Minnesceremonin 30 år efter folkmordet i Srebrenica genomfördes i samver- kan med BIS.

Blå Bandet och NBV har genomfört ledarutbildning för anhörigverksamhet. Det stärker både föreningslivet och demokratiperspektivet inom folkbildningen.

Under året har flera studiematerial lanserats eller färdigställts:

- Jag röstar – för demokratin (uppdaterad version, flerspråkig)
- Hur når vi fram? (tidigare R2COM)
- Medberoende (i samverkan med Blå Bandet)

Planering och lansering av materialen har kombinerats med metodutveckling och in- terna utbildningar, bland annat på Tollare folkhögskola.

Arbete för att minska den digitala klyftan har också genomförts. Det har skett genom insatser inom Folkbildningslabbet, studiecirk- lar för seniorer om digital kompetens och AI samt workshops och föreläsningar riktade till målgrupper långt från digital delaktig- het.

Klartänkt Sverige

Förbundets mål fram till och med 2025: NBV är en aktiv kunskapsbärare och förmedlare av alkohol- och narkotikafrågor och ska växla upp kompetens samt stärka utbudet som erbjuds inom området.

Aktivitet: Föreläsarbank inom alkoholområdet.

Resultat 2025: Den planerade föreläsarbanken har ersatts av en verktygslåda med studiematerial kopplade till profilmråde nykterhet. Verktygslådan innehåller även en folder. Den presenterar varje studiematerial med innehåll, målgrupp och användningsområde. Syftet är att göra det enklare att arbeta med alkohol- och narkotikafrågor i fler sammanhang. Alla verksamhetsutvecklare har fått ett exemplar.

Nya studiematerial och studieplaner har lanserats under året. Kramar och ramar är en studiehandledning baserad på Håkan Franssons bok Hur ska jag göra så att mitt barn inte börjar med droger.

Körklar har tagits fram tillsammans med Motorförarnas helnykterhetsförbund och handlar om narkotika och trafiksäkerhet.

En bättre framtid 2.0 är en uppdaterad version av tidigare material, framtagen utifrån Bättre framtid och EU-projektet Bättre Frigivning.

Studieplaner har även tagits fram till IOGT-NTO:s forskningsrapport När mindre är mer och Tankesmedjan Nocturums rapport När man är full är det inte så läskigt att dö.

En dramapodd och studiehandledning med namnet Knarka har producerats. Den har lanserats tillsammans med en utställning som NBV tagit fram i samverkan med Våra Gårdar.

Aktivitet: Skapa/visa/synliggöra stolthet inom området klartänkt.

Resultat 2025: Regionalt pressarbete har genomförts i samtliga regioner med fokus på synliggörande. En ny webbplats har lanserats i slutet av året.

Arbetet inom profilmråde nykterhet har stärkts genom att en utvecklingsstrategi har anställts. Rollen omfattar omvärldsbevakning, att fånga upp aktualiteter och evidens samt att vara en resurs för regioner och förbund.

NBV och Narkotikapolitiskt Center har tagit fram utställningen Med tiden tar styrkorna plats. Den bygger på internationella studier av forskaren Mulka Nisic och belyser hinder och styrkor i återhämtning (recovery). Särskilt fokus ligger på kvinnors erfarenheter i Sverige, Storbritannien och på Balkan. Utställningen lanserades på Recovery-mässan i Göteborg och finns nu i 29 exemplar runt om i landet.

Tre arbetsområden – regionernas måluppfyllelse

Befriande möten

Resultatmål 2025: Med stöd av demokratiambassadörer och anpassat studiematerial fortsätter arbetet med att bygga broar in i samhället samt rusta inför kommande demokratiska val. Prioriterade målgrupper är korttidsutbildade, unga långt från arbetsmarknaden samt nyanlända. Målet för 2025 är att varje region har nått tre nya målgrupper eller samverkanspartners och genomfört folkbildningsarrangemang som stärker demokratin och bidrar till samhällsnytta.

Måluppfyllelse: Fyra regioner har genomfört enligt plan, två delvis.

Resultatmål 2025: Gränsöverskridande, nyktra mötesplatser med lokal närvaro möjliggör inkludering. NBV stärker föreningslivet och dess medlemmar genom föreningsutvecklande folkbildning och skapar inkluderande möten för en mångfald av målgrupper. Målet för 2025 är att alla regioner har genomfört folkbildningsarrangemang i föreningskunskap eller annan föreningsutvecklande folkbildning i fem utvalda kommuner.

Måluppfyllelse: Samtliga sex regioner har genomfört enligt plan.

Bildar

Resultatmål 2025: För att synliggöra NBV:s kulturcenter och folkbildningens samhällsnytta bjuder NBV, tillsammans med medlemsorganisationerna, in till aktiviteter riktade till nyckelpersoner och grupper. Målet för 2025 är att varje region tillsammans med medlemsorganisationerna har synliggjort minst tre mötesplatser eller kulturcenter för bidragsgivare och politiskt valda representanter, med samhällsorienterat innehåll.

Måluppfyllelse: Två regioner har genomfört enligt plan, fyra delvis.

Resultatmål 2025: Med stöd av digital teknik och anpassade studiematerial ska målgrupper långt från digital delaktighet nås för att minska den digitala klyftan. Målet för 2025 är att varje region har genomfört fem folkbildningsarrangemang med ny teknik samt fem arrangemang med studiematerial inom ny teknik, såsom AI, riktade till dessa målgrupper.

Måluppfyllelse: Samtliga sex regioner har genomfört enligt plan.

Klartänkt Sverige

Resultatmål 2025: En inspirerande folder med studiematerial och studieplaner tas fram och används för att synliggöra NBV:s material inom alkohol- och drogområdet. Den bygger på NPC-nätverkets förslag från 2024 och tas fram i samverkan med förbundskansliet. Materialet ska vara klart för användning under första kvartalet 2025. Målet för 2025 är att varje region har arbetat aktivt med folderns innehåll och att alla verksamhetsutvecklare har startat minst två folkbildningsarrangemang per tjänst kopplade till materialet.

Måluppfyllelse: Två regioner har genomfört enligt plan, fyra delvis.

Globala målen i Agenda 2030

NBV bidrar till Agenda 2030 med särskilt fokus på mål 4 – god utbildning för alla och livslångt lärande, vilket också möjliggör framsteg inom flera andra mål.

Under 2025 har verksamheten främst rört demokrati och föreningsliv, nykterhet, inkludering och kulturliv. Genom dessa insatser bidrar NBV till minskad ojämlikhet (mål 10), hållbara städer och samhällen (mål 11) samt fredliga och inkluderande samhällen (mål 16). Särskilt fokus ligger på personer som inte deltar på lika villkor, exempelvis genom verksamhet i socioekonomiskt utsatta områden, stöd till kulturutövning och utbildningar i föreningsteknik som stärker deltagande och civilsamhälle.

NBV bidrar även till mål 5 om jämställdhet och mål 3 om hälsa och välbefinnande. Satsningar på recovery, återhämtning efter beroende, med utgångspunkt i kvinnors erfarenheter, synliggör perspektiv som ofta saknas. Ett jämställdhetsperspektiv präglar även musikverksamheten, där tjejband ges förtur till fullt utrustade replokaler för att stärka kvinnors plats på musikscenen. Genom projektet Women Unite får utrikesfödda kvinnor forum att uttrycka sig genom konst och hantverk, dela erfarenheter och stärkas i sitt engagemang.

NBV har även arbetat förebyggande mot ofrivillig ensamhet genom att skapa mötesplatser i civilsamhället, vilket ytterligare bidrar till hälsa och social sammanhållning.

Kvalitetsarbete

NBV arbetar löpande med kvalitetssäkring av verksamheten med utgångspunkt i utbildning, risk- och väsentlighetsanalys, kontroller samt erfarenhetsbaserade åtgärder.

Verksamhetsutvecklarna har löpande kontakt med cirkelledare och samverkansparter, besöker verksamhet och ansvarar för att godkänna och utbilda nya cirkelledare. Kvalitetsarbetet leds av ett kvalitetsteam med kvalitetssamordnare som arbetar nära

administratörer och ekonomer. Under året har möten genomförts med regioner och styrelser med fokus på regelverk, kontroller och riskhantering.

Utbildningsinsatser har genomförts inom grundläggande cirkelledarutbildning samt ämnesfördjupning inom bland annat teater, körsång, marknadsföring och projektledning.

Internkontrollen har omfattat kontroll av dokumentation kopplad till lokaler samt halvårskontroller av inrapporterad verksamhet i juni och december. Under hösten genomfördes en fördjupad internkontroll. Den omfattade bland annat granskning av egen-skrivna studieplaner, intervjuer med cirkelledare som bedriver verksamhet på distans samt genomgång av studiecirkelverksamhet i kursform.

Vid tre tillfällen under året har dubbelrapporteringskörningar mellan studieförbunden genomförts. Kvalitetssamordnare och verksamhetsutvecklare har gemensamt arbetat med att reda ut identifierade krockar och förebygga att de uppstår igen. Antalet krockar minskar för varje år, vilket är positivt.

Omorganisation

Under 2025 genomfördes tre utredningar inom NBV med fokus på hållbar ekonomi, demokratisk förankring och en mer effektiv organisation. Utredningarna visar att förändringar är nödvändiga för att NBV ska kunna fortsätta bedriva en bred och kvalitativ folkbildningsverksamhet utifrån rådande förutsättningar. Förbundsstyrelsen fattade därför beslut om följande, med verkställighet från och med 1 januari 2026:

- att omorganisera från sex till fyra regioner: NBV Syd, NBV Väst, NBV Öst och NBV Norr.
- att gå från sju juridiska enheter till en gemensam juridisk enhet, där fyra regioner och ett förbundskansli samlas under ett organisationsnummer.

Arbetet med omorganisationen har inneburit att en ny personalorganisation lanserades redan i september. Beslutet om ett gemensamt organisationsnummer från 1 januari 2026 har också medfört omfattande administrativa förberedelser, där en stor del av medarbetarna varit involverade.

Som en del av förberedelserna genomfördes en utbildnings- och planeringshelg den 20–21 september i Stockholm för samtliga ledamöter i regionstyrelserna och förbundsstyrelsen. Under träffen arbetade deltagarna med framtidsfrågor och tog del av en föreläsning om framtidens engagemang i civilsamhället som hölls av Fredrik Torberger från Kairos Future.

Medlemsorganisationer

NBV är stolta och glada över att kunna redovisa följande medlemsorganisationer:

1. Bosnien-Hercegovinas Muslimska Ungdomsförbund (BEMUF)
2. Bosnien Hercegovinas Riksförbund (BHRF)
3. Bosnisk-Hercegovinsk Svenska Kvinnoförbundet (BHSKF)
4. Bosnien och Hercegovinas Kvinnoriksförbund i Sverige (BHKRF)
5. Bosniakiska Islamiska Samfundet (BIS)
6. Drogfri Uppväxt
7. IOGT-NTO
8. Junis
9. Länkens Kamratförbund
10. Motorförarnas Helnykterhetsförbund (MHF)
11. MHF-UNGDOM förbundskansli
12. Nykterhetsrörelsens Scoutförbund (NSF)
13. Sveriges Blåbandsungdom (SBU)
14. Svenska Frisksportförbundet (SFF)
15. Sveriges Blåbandsförbund (SBF)
16. Tempelriddarorden (TRO)
17. Ungdomens Nykterhetsförbund (UNF)

Under året har IOGT-NTO, Junis och Ungdomens Nykterhetsförbund beslutat att gå samman och bilda Movendi Sverige. Under året har tyvärr Kris och Unga Kris upphört att gälla som organisationer och därmed också som medlemmar i NBV.

Samarbetsorganisationer

NBV är stolta och glada över att kunna redovisa följande organisationer:

1. Adventistförbundet i Sverige
2. Albanska Föreningars Union
3. Albanska Riksförbundet i Sverige
4. APU Network
5. Asal Community Riksförbund
6. Bosnien Hercegovinas Koncentrationslägerfångar
7. Bosnien-Hercegovinas Ungdomsförbund
8. Djurens rätt
9. Frisksportarnas ungdomsförbund
10. Föräldraföreningen Mot Narkotika (FMN)
11. Gambiska RF
12. Integrium
13. RFSL Ungdom
14. Riksförbundet Banjaluka i Sverige
15. Riksförbundet SIMON (Svenskar och Invandrade mot Narkotika)
16. Rädda Barnens ungdomsförbund
17. Svenska kryssarklubben (SXX)
18. Svenska Sällskapet för Nykterhet och Folkbildning
19. Sällskapen Länkarnas Riksförbund

Övriga samarbeten

1. Våra Gårdar
2. Kvinnoorganisationernas Samarbetsråd i Alkohol- och Narkotikafrågor, KSAN
3. Centralförbundet för Alkohol och Narkotika, CAN
4. Sveriges Landsråd för Alkohol- och Narkotikafrågor, SLAN

Slutord

Det saknar motstycke i modern svensk historia. De drakoniska neddragningarna på folkbildningen och den misstänkliggörande retorik som vi fått utstå de senaste åren är något helt nytt för studieförbunden. Konsekvenserna är på många sätt oåterkalleliga. Det går inte att veta hur samhällsutvecklingen blivit i ett mindre samhälle om inte det sista studieförbundet stängt sitt kontor, eller hur de där unga killarnas liv blivit om inte replokalerna hade stängts. Det får vi aldrig veta.

Mitt i denna tuffa resa – där anslagen fortsätter att minska varje år samtidigt som kostnaderna ökar – gör just NBV ett fantastiskt jobb utifrån förutsättningarna. Det går inte annat än att le som förbundsordförande. Vi har på ett mer värderingsdrivet sätt styrt skutan in i ett nytt bidragssystem där idéer får styra framför "pinnar". Trots det, eller mer troligt tack vare det, har vi nått fler unika deltagare med vår folkbildning.

Jag är så stolt över att NBV, mitt i denna folkbildningskris, skapar befriande möten mellan en sådan mångfald av människor. Det ska vi fortsätta göra!

För även om det pratas om ett "Tidö 2.0" där stöd till studieförbunden helt ska avfinansieras, är min tilltro till något annat. Tilliten till folkbildningssystemet är på väg tillbaka. Flera av de tråkiga fallen av bedrägeri och felaktigheter har hanterats, nya rutiner har etablerats och tekniska system fångar nu misstänksamheter tidigt. Konfliktnivån har minskat.

Folkbildningen är större än studieförbunden, och studieförbunden är större än NBV. Men jag är övertygad om att fler kan se det otroliga värde vi fortsätter att skapa – hur samhället sakta blir lite mer klartänkt för varje ytterligare cirkeltimme och folkbildningsdeltagare. Jag ser med nyfikenhet på framtiden och på vad NBV kan bidra med för att forma den.

Vidar Aronsson

Förbundsordförande

Underskrifter

Vidar Aronsson
Förbundsordförande

Mikaela Fläderblom

Maria Fälth

Erik Winnfors Wannberg

Magnus Lagergren

Ann-Marie Lindgren

Mersa Mušić

Lina Sultan